

Vän i Umeå IOP (2020-2021) Utvärdering av effektmål

Denna rapport omfattar utvärdering av effektmål baserade på beslutade indikatorer, samt en process och plan för uppföljning, utvärdering och rapportering. Utvärderingen omfattar verksamheten för perioden 1 jan 2020 fram till 30 juni. Motivet är att denna rapport ska tjäna som underlag för utformningen av avtal för kommande IOP-period 2022-2023. Avsikten är att sedan uppdatera denna rapport för hela IOP-perioden 1 jan 2020 - 31 dec 2021. Utvärderingen är preliminär och kommer att redovisas efter IOP-periodens slut, och efter att den diskuterats i styrgruppen för IOP.

Sammanfattning av utvärdering och slutsatser

Den verksamhet som har bedrivits inom denna period sammanfaller tidsmässigt i stort sett helt med de rätt extrema förutsättningar och restriktioner som präglat samhället under pandemin. Detta står i stark kontrast till Vän i Umeås verksamhetsidé: "Vän i Umeå vill skapa möten och gemenskap mellan människor från olika länder. Tillsammans gör vi Umeå öppnare ... ". När grunden och mål för IOP verksamheten planerades och målen formulerades under hösten 2019 fanns ingen förvarning eller aning om det som skulle komma.

Pandemin har försvårat även genomförande av den mål- och utvärderingsmodell, där uppföljningar planerats i anslutning till olika aktiviteter eller vänmatchningar. Kvantitativa data (antal) är svåra att jämföra med tidigare år eller relatera till, och kvalitativa data som enkäter har ofta ett alltför litet underlag och blir rätt osäkra.

Självklart har antalet deltagare i verksamheter över tid minskat kraftigt under pandemin. I jämförelse med många verksamheter inom kommun och civilsamhället, så har Vän i Umeå förmått förnya och upprätthålla kontakter och aktiviteter relativt väl. Fram till 30 juni 2021 har föreningen samlat knappt 7000 deltagare på 1,5 år (jfr 13000 st för år 2019)

Kvalitativa indikatorer ger dock en något bättre grund för bedömning av effektmålen. Alla kvalitativa indikatorer gällande hur deltagare och parter upplever verksamheten uppvisar höga värden. Det är även rimligt att bedömningen av effektmålens uppfyllnad ställs i relation dels till pandemin, dels till insatta kommunala resurser som utgör motsvarande 2,6 årsverken.

Sammanfattningsvis så kan vi dra slutsasten att verksamheten inom IOP tydligt har riktats och påverkat samtliga sex effektmål (se sid 2). Graden av påverkan på effekter är svårbedömd, men tydligast och störst effekter samt konkret påverkan kan identifieras för målen "Ett enklare vardagsliv", "Bättre samverkan med samhället" och "En tryggare livssituation för ungdomar".

Effektmålen blir föremål för bedömning av IOPs styrgrupp med kommunens företrädare från såväl politiken som från förvaltningens tjänstemän, och planeras redovisas vid periodens slut.

Data, beskrivning och rapportering

Utöver data gällande effektmålens finns även data som ger en generell beskrivning av verksamhet och deltagare i Vän i Umeås verksamhet med avseende på omfattning samt viss uppföljning av deltagarnas: modersmål (ursprungsländer), kön och ålder (aktivitetsenkät på sex olika språk). Vän i Umeås verksamhet och aktivitetsmål redovisas även i två halvårsrapporter för 2020 (redovisats i IOP styrgrupp), samt kommande rapport för hela verksamhetsåret 2021.

Effektmålen med preciseringar och indikatorer

Effektmålen ingår i IOP överenskommelsen 2020-2021, och har i juni 2021 något justerats och preciserats för att bli tydligare och bättre stämma överens med syftet. I samband med detta har vi även gjort en översyn av indikatorerna. Beslutet har tagits av Vän i Umeås styrelse och efter samråd med Umeå kommun genom samverkansgruppen för IOP.

Effektmålen med preciseringar framgår nedan. Därutöver finns ett antal angivna indikatorer.

Personliga vänner och nätverk.

Fler personer får nya vänner och kontakter med människor från olika länder.

Ett enklare vardagsliv.

Fler får lära sig om samhälle, språk och annat som underlättar arbete, studier och övrigt vardagsliv.

En rikare fritid.

Fler ges möjlighet och deltar i olika kultur- och fritidsaktiviteter i samhället.

Ökat engagemang för mångfald.

Väcka intresse, öka engagemang och förståelse i samhället för olika kulturer, religioner och traditioner.

Bättre samverkan med samhället.

Utveckla samverkan med politiken, offentliga aktörer och civilsamhället för att gemensamt underlätta människors etablering och integration.

Tryggare livssituation för ungdomar.

Stärka utrikes födda ungdomars förmåga och möjlighet till en bättre livssituation genom samtal, boende och arbete.

Verksamhetsidé och värdegrund

Verksamhetsidé

Vän i Umeå vill skapa möten och gemenskap mellan människor från olika länder. Tillsammans gör vi Umeå öppnare och världen vänligare.

Värdegrund

Tryggt och hållbart	– vi tar hand om varandra
Öppet och välkomnande	– enkelt för alla att vara med
Glädje och engagemang	– roligt när alla hjälps åt
Nätverk och demokrati	– vi samarbetar och lär av varandra

Vän i Umeås verksamhetsidé och värdegrund genomsyrar all vår verksamhet och givetvis våra effektmål. När vi i effektmålen anger "fler" avser vi alltså möten och vänskap mellan gamla Umebor och människor från olika länder. Just mötet kan leda till att människor födda i Sverige också får lära sig mer om t.ex. språk, traditioner och kan därmed få ett rikare och enklare vardagsliv. I vissa fall riktar vi oss mer specifikt till viss målgrupp och anger då det.

De sex effektmålen - preciseringar, utfall och utvärdering

Effektmålen uppfyllnad bedöms i en skala 1-5 där 1: Inte alls uppfyllt, 3: Godkänd, 5: Uppfyllt i hög grad

1. Personliga vänner och nätverk.

Fler personer får nya vänner och kontakter med människor från olika länder

Indikatorer effektmål	Datakälla	Utfall och kommentar metod
Antal deltagare i aktiviteter (2020 och 2021)	Registerdata	5902 (2020) 1417 (första halvåret 2021)
Andel deltagare som angett att de lärt känna nya människor via Vän i Umeå	Aktivitetsenkät	Enkäterna visar på ett genomsnittligt svar på 4,6 (av maxvärdet 5) som anger att de lärt känna nya människor
Antal personer i olika matchningar (pågående)	Registerdata	190 i digital läxhjälp under 2020/2021, 48 i mentorsgruppen för studier och jobb 18 nya personer i matchning 2020 innan vi stängde (jämför 177 st nya pers 2019)
Personer som är nöjda med sin matchning	(endast enkät från 2019)	Ingen undersökning då verksamheten har varit pausad

Resultat, analys och bedömning av utfallet

Från 1 jan 2020 fram till 30 juni 2021 har föreningen samlat knappt 7000 deltagare på 1,5 år (jfr 13000 st för år 2019). Antalet deltagare i verksamheter har minskat kraftigt under pandemin. I jämförelse med många verksamheter inom kommun och civilsamhället, så har Vän i Umeå förmått förnya och upprätthålla kontakter och aktiviteter relativt väl. Det har främst handlat om utomhusaktiviteter med vandringar, cykling och skidor.

Deltagare i aktiviteter anger i mycket hög grad (4,6 av 5) att de lärt känna nya människor.

Den ordinarie verksamheten med Vän-matchning har under pandemin pausats, och ersatts av andra matchningar i digitala former. Det gäller framför allt digital läxhjälp med stor efterfrågan, men även en framgångsrik satsning med mentorer för s.k. NGL-ungdomar med stöd till både studier och att få tillsvidareanställningar.

Bedömning och utvärdering av effektmålet (3 av 5)

Detta effektmål har starkt påverkats av pandemin, där större arrangemang, öppna aktiviteter samt vänmatchning i stort inte varit möjliga att genomföra pga smittorisk och restriktioner. Samtidigt ser vi av enkätsvaren att de som deltar verkligen lär känna nya människor, vilket är precis den effekt som verksamheten eftersträvar.

Dessa effekter som uppnås bidrar också på många sätt till minskad isolering och att motverka ofrivillig ensamhet hos såväl nya som etablerade svenskar i alla åldrar och oavsett kön.

2. Ett enklare vardagsliv

Fler får lära sig om samhälle, språk och annat som underlättar arbete, studier och övrigt vardagsliv

Indikatorer effektmål	Datakälla	Utfall och kommentar
Andel "Jag har fått träna svenska" i aktiviteter	Aktivitetssenkät (sex språk)	3,9 av max 5 (begränsat antal enkäter)
Andel "Jag har lärt mig något om svenska samhället och kultur"	Aktivitetssenkät	4,2 av 5
Antal deltagare i språkcaféer (och läxhjälp) (2020-2021)	Registerdata	2885 på språkkafé 190 matchade i läxhjälp
Deltagare i mentorsprogram 2020-2021	Registerdata	Totalt 28 adepter och lika många mentorer. 15 har fått "fast" jobb hittills.

Resultat, analys och bedömning av utfallet

Språkcaféer ordnades före pandemin på fem olika platser varje vecka, med ca 200 deltagare per vecka. Därefter över verksamheten i digital form vilket var svårt för många deltagare, men också lockade helt nya personer.

Vi har under våren 2021 följt upp ett antal allmänna aktiviteter (förutom språkcaféer och läxhjälp) där enkätsvaren visar att deltagarna i hög grad får träna svenska och lär sig om svenska samhället.

Bedömning och utvärdering av effektmålet (5 av 5)

Vän i Umeås verksamhet har hög träffsäkerhet gällande detta effektmål, där deltagarna får bättre förutsättningar för arbete, studier och övrigt vardagsliv.

När pandemin är över så finns här en stor potential att stärka samhällets insatser och förebygga svårigheter med och kostnader för t.ex. utbildning och arbetslöshet.

Effektmålet bedöms vara i hög grad uppfyllt med tanke på de förutsättningar som har funnits under pandemin, och med de resurser (pengar) som varit tillgängliga i arbetet.

3. En rikare fritid

Fler ges möjlighet och deltar i olika kultur- och fritidsaktiviteter i samhället.

Indikatorer effektmål	Datakälla	Utfall och kommentar
Antal deltagare i fritidsaktiviteter (2020 och 2021)	Registerdata	6319 st (2020 t.o.m. 30 juni 2021). Varav ca 3000 st i språkcaféer/läxhjälp. År 2019 uppgick antalet till 13000
Andel "Jag blir glad av att delta i aktiviteten .."	Aktivitetsenkät	4,7 av 5
Jag skulle rekommendera aktiviteten till en vän	Aktivitetsenkät	5 av 5

Resultat, analys och bedömning av utfallet

Verksamheten är i hög grad inriktad på fritidsaktiviteter, möjligen med undantag för språkcaféer och läxhjälp. Detta betyder drygt 3300 deltagare om dessa aktiviteter räknas bort.

Det är tydligt att vissa utomhusaktiviteter såsom utflykter, skogsvandring, skidor mm upplevs främmande för nya svenskar, där vårt erbjudande innebär en ökad trivsel och motion. Därutöver så återfinns många deltagare i bollsporter men också i handarbete och matlagning, där det ges möjlighet att träffa människor med liknande intressen men med olika bakgrund.

Enkätsvaren visar att deltagare i mycket hög grad blir "glada av att delta" samt att i princip alla skulle rekommendera våra aktiviteter.

Bedömning och utvärdering av effektmålet (2 av 5)

Just detta effektmål har varit särskilt starkt påverkat av pandemin, men Vän i Umeås förmåga att ändå upprätthålla och erbjuda enkla utomhusaktiviteter har kanske varit extra viktiga. Det har för många kanske varit den enda möjligheten utanför hemmet.

Bedömning är ändå att effektmålet inte kan anses vara uppfyllt i någon större grad, särskilt i jämförelse med den mycket omfattande verksamheten 2019.

4. Ökat engagemang för mångfald

Väcka intresse, öka engagemang och förståelse i samhället för olika kulturer, religioner och traditioner

Indikatorer effektmål	Datakälla	Utfall och kommentar
Antal följare på sociala medier (per den 30 juni 2021)	Registerdata	2100 som gillar Facebooksida, 6085 medlemmar i Facebookgrupp, 958 följare på Instagram
Antal medlemmar i föreningen	Registerdata	494 (per 30 juni 2021)
Antal registrerade samverkansparter	Registerdata	37 (per 30 juni 2021)
Andel av svarande som bedömer att Vän i Umeås verksamhet bidrar till ökad intresse etc	Enkät 2019 till samverkansparter	16 svarade. Samtliga parter har angett värden mellan 7 och 10 som svar på hur viktigt de anser att Vän i Umeås arbete för integration i Umeå är (1= inte alls viktigt, 10= mycket viktigt)
Media positiv uppmärksamhet	Ingen systematisk kartläggning	

Resultat, analys och bedömning av utfallet

Antal personer i Fb-gruppen har fortsatt öka och överstiger nu 6000. Det är förstås oklart hur många som aktivt tar del i gruppen. Sedan något år styr vi om föreningens "officiella" information till en Fb-sida, där vi nu har ca 2100 som "gillar" vilket är en framgång. Föreningens medlemmar uppgår nu till nästan 500 personer.

Vi har under pandemin hållit kontakten med våra olika samarbetspartners och gjort en uppdatering av intresset och aktuella kontaktpersoner. Det finns ett fortsatt intresse och engagemang hos främst olika föreningar men också ett antal företag för samarbetet.

Några initiativ har dock fått stor och positiv uppmärksamhet i media med både press (bl.a. bild och text i DN), radio och TV. Det har gällt bl.a. promenader, jobbmentorer samt det stora lapptäcket som skapades i pandemins spår "We stick together".

Bedömning och utvärdering av effektmålet (3 av 5)

Även detta effektmål har varit extra svårt att uppnå under pandemin. Vi har inte kunnat erbjuda större arrangemang, och digitala mötesformer når nästan enbart de som redan är intresserade. Möjligheten att påverka samhället, utöver de som vi möter direkt i vår verksamhet är små. Dock har arbetet fått återkommande och positiva genomslag i media vilket sannolikt bidrar till effektmålet.

5. Bättre samverkan med samhället

Utveckla samverkan med politiken, offentliga aktörer och civilsamhället för att underlätta människors etablering och integration

Indikatorer effektmål	Datakälla	Utfall och kommentar
1.Umeå kommun förvaltningars bedömning av samarbetet med ViU inom ramen för IOP. (Ahmet , Umeå kommun)	Kartlägg enkät (maj)	Åsa (från Ahmet Umeå kommun)
2.Externa samverkansparters bedömning av om samarbetet med ViU - bra / gett resultat.	Enkät 2021 till olika studieförbund	Åsa
3.Organisationer och myndigheter som efterfrågar kompetens och kontaktnät	Särskild kartläggning	Åsa

Resultat, analys och bedömning av utfallet

Umeå kommun förvaltningar

Grundläggande för samverkan med samhället har varit IOPs samverkansgrupp och de möten som Umeå kommun tillsammans med Vän i Umeå regelbundet har hållit (var sjätte vecka?). Där har deltagare från olika berörda kommunala förvaltningar deltagit, med information och avstämning om pågående och planerad verksamhet i Vän i Umeå. Där har diskuterats olika behov i kommunen och i samhället, samverkansmöjligheter och projektidéer. Bl.a två förvaltningar beviljats medel från länsstyrelsens "integrationsmedel" om inkludering i föreningsliv och digitalt stöd i bibliotekens verksamhet. Vän i Umeå har också medverkat i flera pågående kommunala projekt såsom "Shairing city".

Andra samverkansinsatser för samverkan med samhället

Vän i Umeå har därutöver ett fortsatt ett mångårigt samarbete med universitet och studenter, med olika folkhögskolor och studieförbund, samt kontakter med Region Västerbotten och länsstyrelsen. Det kan ofta handla om deltagande i olika möten, eller att förmedla information i vårt kontaktnät.

Andra exempel är våra informationsåtgärder om Covid-19, gällande smittorisker och vaccination, med bl.a. filmer på olika språk och i samband med våra aktiviteter.

Vi har under perioden även utvecklat samarbetet med idrottsrörelsen genom främst RF/SISU.

Även studieförbunden har upplevt svårigheter med sin verksamhet, och vi har tillsammans med studieförbunden identifierat och genomfört insatser och digitala aktiviteter. En enkätstudie våren 2021 bland sju studieförbund visar ...

Bedömning och utvärdering av effektmålet (4 av 5)

Samarbetet med Umeå kommuns förvaltningar har utvecklats betydligt sedan föregående IOP-period. Det gäller både grundläggande samverkansformer, struktur och systematik, men också i form av konkreta samverkans- och informationsinsatser. Vän i Umeå blir en allt mer känd och efterfrågad part från myndigheter, universitet föreningar gällande integrationsfrågor där vi kan bidra med kompetens, förmedla behov och synpunkter från våra deltagare och inte minst nyttja vårt kontaktnät för bred information eller att nå specifika grupper eller allmänt för olika studier eller event.

Bedömningen är att detta effektmål i hög grad är uppnått.

6. Tryggare livssituation för ungdomar

Stärka utrikes födda ungdomars förmåga och möjlighet till en bättre livssituation genom samtal, boende och arbete

Indikatorer effektmål	Datakälla	Utfall kommentar
Antal ungdomar som fått särskilt stöd genom samtal och kontakt	Särskild uppföljning	Ett 10-tal papperslösa ungdomar har deltagit i matlagningsträffar varannan vecka (innan pandemin). Därefter har dessa ungdomar fått stöd i att laga mat själva och sälja matportioner. Ett stort antal ungdomar har fått stöd i enskilda samtal och hjälp med att få kontaktpersoner och familjer. Mentorskap för ca 25 NGL-ungdomar gällande coachning om arbetsmarknad, kontakter och anställningar.
Antal ungdomar som fått hjälp med boende (2020 -30 juni 2021)	Särskild uppföljning	Ett 20-tal ungdomar med tillfälliga och permanenta uppehållstillstånd, samt ett 10-tal papperslösa ungdomar, och även några asylsökande ungdomar, har fått hjälp med boende i frivillighem

Resultat, analys och bedömning av utfallet

Under pandemin har frånvaron av socialt stöd och kontakter med vuxna slagit hårt mot många ungdomar, en okänd framtid och undervisning på distans har försvårat läget. Vän i Umeå har fått bidra i myndighetskontakter, samtalsstöd om privatekonomi, hälsa och boende etc. Ideella insatser i form av mentorer och vänfamiljer gör stor skillnad.

Genom samarbete med Sv Kyrkan har Vän i Umeå även kunnat möta behov från ungdomar som efter avslag på alsylansökan lever som papperslösa.

Bedömning och utvärdering av effektmålet (5 av 5)

Insatserna har varit extra viktiga under pandemin, med konkreta resultat och effekter.